

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Veritates Æternæ Ex Prima Hebdomade Asceseos
Jgnatianaè Petitæ**

Vogel, Matthäus

Constantiæ, 1731

Consideratio XII. De Constantia in bene cœptis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60667)

Petitio. Ecce desideria cordis mei, ô Pater optime! Suscipe ista, & per infinitam tuam clementiam tuâ me gratiâ confortare digneris, ut fideliter, constanter, ad ultimum usque halitum ea impleam. *Pater noster.*

Ad DEum. O Pater æterne, cujus misericordiæ non est numerus, & bonitatis infinitus est thesaurus, respice ab excelsa sede Majestatis tuæ super indignam creaturam tuam, quæ ejurato omni dæmonis servitio tibi uni posthac servire, te amare, te laudare firmissimè statuit. Extende potentem æquè ac clementem dexteram tuam, & receptum in gratiam tuam me famulum tuum protege, ab hostibus defende me, ne unquam posthac avellar à te. Juravi & statui custodire judicia justitiæ tuæ! *Anima Christi.*

Ad B. V. Mariam & Sanctos. Maria Mater gratiæ, dulcis Parens clementiæ, tu me ab hoste protege; ab hoste, qui abducere me denuo vult à filio tuo amantissimo, tu protege, & hora mortis suscipe! Omnes Sancti & Sanctæ DEI intercedite pro me!

Consideratio XII.

De Constantia in bene cœptis.

Intellexistis hæc omnia? quærebat Salvator noster è discipulis suis; ego ex te idem sciscitor & intellexistine hæc omnia? An intellexisti, quem in finem creatus sis; quàm multa ad salutem media DEus concesserit; quàm incerta sit salus tua in tantâ salvandorum paucitate; quàm merito

for.

formidanda damnatio? An intellexisti, quid te à fine tuo ultimo possit abducere; quanta sit peccati mortalis, imò etiam venialis gravitas, qui effectus, quæ supplicia; quanta malitia peccatorum à Studiosis fieri solitorum, quantum in illis salutis amittendæ periculum? An intellexisti, quàm certa pariter & incerta, nec non formidanda res sit mori; quid mors felix, quid infelix, quid mors Piorum æquè ac peccatorum sit; quam terribile nos expectet Judicium; quanta parentur peccatoribus tormenta; quid sit beata, quid infelix æternitas? Vidistine discrimen, in quo versata est hætenus Anima tua? An non gratias DEO egisti, quòd necdum damnatus fueris, exclamans cum Davide: *Nisi Dominus adjuvisset me, paulò minùs habitasset in inferno anima mea.* An non pœnarum imminentium magnitudine territus, peccati fœditate commotus, DEI bonitate allectus, tuæ salutis desiderio impulsus aliam tandem vitam agere statuisti? Statuisti utique, non dubito. Laudo propositum. Sed, scisne quid nunc agendum? Audi, quid DEUS à te exigat. *Et nunc Israël (sic loquitur per Moysen Deut. 10.) quid Dominus DEUS tuus petit à te, nisi ut timeas Dominum DEUM tuum, & ambules in viis ejus, & diligas eum, ac servias Domino DEO tuo in toto corde tuo, & in tota anima tua, custodisque mandata Domini, caremoniasque ejus, quas ego hodie præcipio tibi, ut bene sit tibi.* Voces DEI sunt. Nunc, ait, nunc postquam nova tibi beneficia præstiti; nunc postquam vides, quantum

meæ

meæ clementiæ debeas; nunc ô Israël, ô Studiose, hoc peto à te, ut timeas me &c. Scilicet non satis est, quod egisti hæctenus. Basin emendationis posuisti, dum culpas per Confessionem expiasti, & proposita sanctissima concepisti. Non sic acquiescet DEUS; petit, ut timeas & diligas eum, ut ambules in viis ejus, ut manum operi admoveas, ut basi positæ domum sanctam, vitam novam superimponas: petit, ut proposita facta sanctè & constanter impleas, ita ut cum Jobo identidem exclames: *Justificationem, quam cœpi tenere, non deseram.* Atque hoc unum est, quod considerationes omnes spectabant, mutationem nimirum vitæ constantem. Hanc in innumeris hominibus obtinuerunt Veritates illæ, quas tibi proposui; obtinebunt etiam in te, si seriò velis. Accipe exemplum unum. Puella fuit Maria Bonaventura dicta, tota Vanitati dedita & vitiis. Vix tandem persuasa admisit Patrem Lancicium S. J. ut veritates eas, quas cæteris exposuerat, & sibi proponeret. At ecce mutationem dexteræ excelsi! Primam de Fine hominis Considerationem vix absolverat, tota mutata fuit in aliam, vanitati valedixit & vitiis. Peractâ Confessione generali sic P. Lancicium affata est: ô Pater, non oportet amplius joculari cum DEO: agnovi, quid à me velit DEUS, quid nolit: volo tota esse DEI, & totis viribus conari, ut ob majorem DEI gloriam sancta evadam. Sic dixit, nec minus strenuè rem aggressa est; facta dein & Pœnitentiæ & Sanctitatis speculum nobile.

bile.

bile. Dilectissime Juvenis, ô utinam hanc mihi, hanc Angelo tuo Custodi concederes laticiam, & similes hodie proferres voces, similem inchoares vitam! Dic, quæso, & ingemina: non amplius oportet joculari cum DEO: joculari quasi hactenus fui cum DEO, non secus ac imbellis foret & excors DEUS: non oportet amplius ita joculari: agnovi, quia DEUS non irridetur: pepercit mihi toties & non damnavit me; sed joculari cum eo deinceps nolo, nolo eum rursus offendere, ne demum justè puniat. Serio convertar, totum me ejus cultui sacrabo, peccatum implacabili odio prosequar, admitta verò scelera deflebo assidue: agnovi, quòd ista à me velit DEUS; ergo volo totus esse DEI mei, totus & semper DEO serviam. Sic fixum est: vitam novam agam: non oportet amplius joculari: joculari cum DEO, si peccata illa repeterem, quæ modo deflevi, & quorum remissionem mihi Divina bonitas largita est; si proposita facta non implerem. Ergo volo totus esse DEI. O si has ex te voces audirem hodie, quò me compleret solatio! Ut saltem audire eas à te DEUS valeat, ut constantem vitæ emendationem incipias, ultimam tibi Considerationem subjungam, unde Constantiæ necessitatem discas, nec non media in hanc rem idonea.

Pars I.

Pars I.

Constantiæ necessitas: Inconstantia
detrimenta.

Recitatâ Oratione consuetâ, imaginare tibi te esse in conspectu DEI, B. Virginis & Sanctorum omnium, qui omnes tibi illud dicant, quod Christus in Evangelio: *Hæc* (intellige proposita hæcenus facta) *Hæc fac, & vives.* Roga gratiam agnoscendi Veritates hodie tibi proponendas.

Doctrina. Magna est misericordia DEI erga te, quòd occasionem & tempus dederit agnoscendi veritates tam necessarias, quales hæcenus propositæ sunt, & inflexerit voluntatem ad amplectenda salutis media. Verè dicere tibi potest: quid debui ultra facere? Imò quid potuit DEUS ultra facere? ardent milleni inter inferos, quibus hoc beneficium DEUS non contulit: vivunt milleni in mundo, quibus id non conferet. Ostendit tibi DEUS, quòd velit salutem tuam, & non interitum. Quid tu retribuēs DEO tam benigno? si mille vitas peteret, nimium non peteret; tantum autem non exigit: constantiam petit in bene cœptis. Repete verba superius posita. *Et nunc Israël, quid Dominus DEUS tuus petit à te, nisi, ut timeas Dominum DEUM tuum, & ambules in viis Ejus &c.* Ut bene sit tibi. Rem paucis: postulat vitam conformem propositis à te factis, & quidem tuâ unius causâ hoc petit: *Ut bene sit tibi.* Tibi quærit prodesse, tibi spondet mercedem: *Esto fidelis usque ad*

ad.

ad mortem, & dabo tibi coronam vitam. Fidelitatem
 primum destinat; carebis premio, si ista de-
 fuerit: esto fidelis usque ad mortem. Deberet
 hoc profecto unum satis esse, ut DEUS con-
 stantiam à te impetraret; sed mittamus utilita-
 tem, necessitatem videamus. Necessaria pro-
 fus est constantia in bene coeptis. Nihil tibi
 proderunt proposita facta & annotata, nisi ea
 implere studeas: nihil etiam juvabunt, si ad bre-
 ve solum tempus impleas, postea verò ad vitam
 priorem redeas. Nihil prodest bene incipere,
 si in eo non perseveretur. Frustranea est Pe-
 nitentia, quam constans emendatio non exci-
 pit, sed sequens culpa coinquinat. Constantia
 sola coronat; finis beatificat. Malè coepit Pau-
 lus, sed quia bene finiit, quia constans fuit in
 vita sanctè mutata, hinc salutem consecutus est
 sempiternam. Bene coepit Judas, constans non
 fuit, periit. Irrefragabile Christi oraculum est:
Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.
 Constantiæ promittitur Cœlum, negatur in-
 constantiæ. Non satis est rem scire, viam Cœ-
 li agnoscere, aut aggredi; admovenda manus
 est; viæ constanter insistendum. *Si hac scitis,
 beati eritis, si feceritis ea,* ait Veritas incarnata;
 si feceritis, si opere impleveritis; neque tantum
 ad tempus breve, sed ad finem usque: *Tene, quod
 habes, ne alter accipiat coronam tuam,* monet DEUS.
 Nemo nisi constans operum & propositorum
 executor salvatur; coronatur nemo. An hoc
 non sufficiat ad excutiendam ignaviam, & in-
 flam-

flammandum vitæ constanter piæ desiderium?
Esto ergo fidelis usque ad mortem. Verum ô
quam paucorum ista est fidelitas! ista constan-
tia! ô quoties datur vitæ meliori initium, sed
mox abrumpitur! itur in antiquam silvam, ut
ajunt, in antiquas consuetudines & iniquitates.
Quid ergo mirum, salvari paucos? Coepisti vi-
tam sanctam, mi Studiose, concepisti horrorem
peccatorum; sed quousque durabit? Refert
Cardinalis Sfortia de Concionatore, qui tem-
pore Quadragesimali multa de extremo judicio
fervide æque ac utiliter dixerat. Die postre-
mo, dum maxime æstuabat fervor & Audito-
rum commotio, derepentè velut rei cujusdam
novæ insolentiâ commotus substitit, assumptô-
que dein alio vocis tenore velut rem miram no-
vâmq; narraturus, sic suos allocutus est: Audi-
tores mei, scitote, quod quantumcunque de ex-
tremo judicio disseruerim, nihil tamen hucus-
que vobis incredibile, nihil inauditum dixi:
jam verò veritatem vobis incredibilem, veri-
tatem planè stupendam dicam. Arrectis ad vo-
ces has Auditoribus & cogitatione suspensis,
sic perrexit: maximum intra dies paucas prodi-
gium spectabitis. Audite quale. Ad ea, quæ
hactenus dixi, hæsisse vos omnes attonitos vi-
deo: vitæ sanctioris desideria concepistis: pecca-
ta seriò expiare & fugere statuistis: & ecce! pau-
lò post abibitis; hora non effluet, & plures dic-
torum meorum obliti, vitam rursus instituent
eam, ut nec Judicem, nec judicium credere vi-

deantur, nec judicare aliquid eorum, quæ dixi ad se pertinere. Hæc dixit & tacuit. Sic est profectò. O quoties salutari timore peccatorum animi percelluntur! statuunt sancta; ejurant præterita! quamdiu? paulò post sic vivunt, veluti mors nulla sequatur, aut velut infernus fabula vana foret. O quam sancta, quam aurea sæpe formantur proposita! quamdiu? effluit dies, sæpe vix hora; corruunt proposita, ardor omnino evanescit. Studiosè mi, concussus es ad Veritates tibi propositas; cœpisti timere salubriter; initium fecisti vitæ bonæ; proposita formasti sancta. An in te etiam verum erit, quod Concionator ille dixit de pluribus? an in te etiam cito adeò extinguetur vitæ melioris desiderium? Prohibeant Cœlites! ô quam triste foret tuo Custodi Angelo spectaculum, videre eosdem in te mores, eandem vivendi rationem ac antè! gaudet jam ille, dum meliora parari à te videt: quid aget, dum te conspiciet ad ejurata redire peccata? Animam tuam respiciamus. Illa quid aget, si inconstans esse cœperis? illa quò ruel? ô quam ei perniciem struis? vis scire, quæ pernicius ista sit? audi damna & detrimenta Inconstantiæ.

Si à bene cœptis desciscere audebis, nec non bonorum propositorum impletionem negligere, Tria tuæ inconstantiæ timenda sunt.

I. Major & terribilior ratio reddenda Judici, quòd viam veritatis agnoveris, nec tamen in ea ambulare perrexeris. Hinc Christus ait: *Scientiæ non*

non facienti, peccatum est illi. Terribile est illud Apostoli: *Voluntariè peccantibus nobis post acceptam notitiam Veritatis, jam non relinquitur pro peccatis hostia, sed terribilis quadam expectatio judicii.* Accipisti notitiam Veritatis, ô Studiose! si jam peccaveris voluntariè, si à propositis tuis deflexeris, veniam sperare vix audes, sed terribile timere debes judicium; adeò ut teste eodem Apostolo, tibi melius esset, veritatem nunquam agnovisse, quam contra Veritatem agnitam operari. Melius erat eis, sic inquit S. Paulus, viam veritatis non agnoscere, quam post agnitionem retrorsum converti. Hoc ipsum est, quod S. Chrysostomus Auditores suos docuit, dicens: *Ti-meo, ne die illà tremendà obsint vobis hæc mea monitiones & consilia, eòquod scilicet illis morem non geritis.* Ita est, mi Studiose, ipsa tua proposita facta & non impleta, ipsa Veritatis agnitio, ipsa doctrina jam haulta, rationem tuam, & judicium & damnationem augebunt, nisi conformem eis vitam duxeris. Causam accipe ex S. Gregorio: *Quando crescunt dona, crescunt & rationes donorum, sive beneficiorum; ergo cum novo te beneficio affecerit DEUS dando cognitionem tot rerum salubrium, major à te exigetur ratio.* Alia hæc est: *gravior ejus est culpa, qui sciens, volens peccat, quam ejus, qui tantam rei scientiam non habet; ubi verò culpa est gravior, ibi & major reddenda est ratio.* Tu si peccaveris posthac, sciens volens peccabis: quid ni & gravior erit culpa tua, & major ratio?

2. Terribili terrore percelleris in hora mortis tuæ, si hujus tuæ inconstantia recordaberis. Sodalis Parthenius P. Lechneri refert, fuisse Studiosum, qui morti proximus, duabus se rebus præcipue angere aiebat. 1. quod DEO vocanti ad statum Religiosum non obediverit. 2. quod ex Meditationibus S. Ignatii fructum constantem non hauserit, sed mox ad priorem vitam liberam reversus fuerit. Timeo, ne hoc ipsum miser deploret æternum inter inferos. De Puella certè refert Barzias, quod à morte apprensus, hoc se maxime tormento cruciari passa sit, quod meminisset, quàm facile salvari potuisset, si acceptis in Missionibus monitis constanter fuisset obsecuta. Et est revera acerba hujus recordatio, est causa plorandi dignissima. Viator, si à duce perito ad viam bonam directus, pergere in ea noluisse, deflexisset ad aliam, atque in ea per latrones miserè spoliatus fuisset, nec non sauciatus, deploraret, credo, insaniam suam, quod in via cœpta fuisset inconstans. Deplorabis etiam tu, mihi crede, deplorabis, si præclarissimorum propositorum à te jam factorum recordans, te ab istis videris deflexisse. Utinam perrexissem, suspirabis, in via illa, quam mihi DEUS illo tempore ostendit! utinam implevissem ea, quæ sanctè statueram! deflexi! erravi! Ô utinam! Ipse etiam dæmon insultabit tibi ad irritas has querelas seu in morte, seu in æternitate prolatas; insultabit & DEUS, illud tibi ingerens: perditio tua ex te: cur non perrexisti illam viam, quam cœperas?

ras? tibi debes perniciem tuam. Quid ad ista dices? quis timor? quis angor?

3. Inconstans homo rediens ad vitam priorem impiam, gravius punitur à justo DEO, quem per negligentiam in observatione piorum propositorum turpius irritavit. Homini inconstanti nihil magis timendum est, quam ne à DEO prorsus deseratur, & æternum puniatur. Plurima sunt, quibus hæc veritas stabilitur. Stabilitur ex minis, quas vindex DEus in homines ejusmodi detonat. *Væ filii desertores!* Isa. 30. *Væ filii, qui à me recepti denuo in filios, me Patrem peccando rursus deseritis! Væ filii desertores!* Qui transgreditur à justitia ad peccatum, DEus paravit illum ad romphæam; hoc est ad pœnam, ad vindictam, ad interitum sempiternum. Transgredere autem à justitia ad peccatum, si agnitam veritatis semitam derelinquas. Time, time Studiose! paravit DEus illos ad pœnam, qui inconstantes sunt. *Derelinquet me, & irritum faciet fœdus, quod pepigi cum eo; & irascetur furor meus contra eum in die illo, & derelinquam eum, & abscondam faciem meam ab illo: invenient eum omnia mala & afflictiones.* Deut. 31. Quid horridum magis cogitari potest? expende verba singula; timorem certò incutient. Quid verò miraris, acerbas adeò DEI minas? Talis ad peccatum reversio, talis in frangendo fœdere audacia, inconstantia in bene ceptis DEum vehementius ac credi potest, irritat, & ad vindictam inflammat. Sic ipse ait Eccl. 26.

In duobus contristatum est cor meum, & in tertio venit mihi iracundia. Quodnam illud tertium? illud ipsum, quod ante posui: Qui transgredietur à justitia ad peccatum. Quam pœnam Iustus DEUS statuat, audivisti: paravit illum ad romphæam. Hinc salubre monitum Christus Paralytico dedit: *Ecce sanus factus es, noli amplius peccare, ne aliquid deterius tibi accidat*: quasi diceret: ob peccata priora punitus es morbo; si jam denuo peccare ausus fueris, si ad viam peccatorum deflectere, deterius aliquid tibi timendum est, vindicta nimirum DEI & æterna damnatio. Vindictam DEI, & damnationem homini inconstanti timendam esse dixi. Scilicet sicut constanti ad mortem usque promittitur corona gloriæ, sic inconstanti vindicta imminet & damnatio. Recordare illius, quod superius retuli de Troilo, cujus inconstantia domum in Cœlo paratam evertit, aliam inter inferos erexit. Terribilius est, quod Cæsarius memorat de juvene quodam. Conceperat ille, quod nescio, sanctum propositum, sed ejus impletionem de die in diem distulit. Vidit nocte quadam in manu Angeli librum vitæ, suumque in eo exaratum nomen, & exultare cœpit gaudio: at subito iratum conspexit in nubibus Judicem, qui voce hac tremendâ eundem Angelum affatus est: dele illum de libro vitæ! dele! dele! Tantum ei infortunium inconstantia attulit. Hoc nimirum est, quod monuit David Paral. 23. *Tu autem* --- *fili mi,*

scito

scito DEum - - - & servito ei corde perfecto: si quaeris eum, inuenies; Si autem dereliqueris eum, proiciet te in aeternum. Tu ne proiciaris, ne delearis, esto constans in bene cœptis. Ubi primum deflectes à propositis tuis, time, ne repentina DEI vindicta in te irruat, nihilque tale opinantem detrudat ad Tartara. Detrusit hoc modo juvenem tibi similem; qui peractâ Confessione seriâ, sociorum scelere seductus, propositum peccati cujusdam fugiendi à se firmiter factum violans, peccatum repetiit; at illico apoplexiâ tactus in peccato miserrimè mortuus est, has unas ante ultimum halitum voces identidem ingeminabat: vindicta DEI super me! vindicta DEI super me! Parem expavesce DEI vindictam, si pariter à propositis tuis deflectes. Forsan dum primò repetes domum illam, illud consortium, illud peccatum, aderit ultor à tergo DEus, neque aliud tibi ululare licebit, ac triste illud: Vindicta DEI super me! Cantilenam adeò tristem plurimi inter inferos Adolescentes repetunt. O quot eorum erant, qui sanctissima conceperant proposita; per plures hebdomades ea sollicitè observârunt, deflexerunt denique ab illis & perierunt! causam damnationis suæ verbis illis testantur: *Instabiles facti sumus*: hoc est, inconstantes fuimus in propositis, & sic periimus: inconstantia nos perdidit; inconstantia damnavit; inconstantia vindictam DEI super nos accersivit! Tu quoque sic aliquando planges, nisi constans persistiteris.

Reflexio. Quid igitur consilii? Tanta est Constantiæ necessitas, quantam audivisti: tanta inconstantiae damna, quanta proposui. Salus tua & damnatio est constantia aut instabilitate tua dependent. Quid consilii? si scintilla in te rationis est, si scintilla amoris in animam tuam superest, hoc vides esse concludendum ergo eligenda est constans propositorum impletio; ergo Justificationem, quam cœpi, non deseram. Hoc fac, & vives. Exemplum constantiae tibi fisto Adolescentem aliquem nuper theatro datum sub nomine Nicetæ. Quam nescio, occasione conversus, vitam priorem deestatus est ex animo; atque ut longius à peccandi occasione abesset, desertâ domo patriâ, eremum petiit, ibi sepulchrum sibi paravit, vivum se illi quodammodo inclusit, non nisi crescentes circum herbas cibi loco capeffivit. Mirabilem hanc, & suggestam à Cœlo vivendi rationem ægerrimè tulit dæmon. Fidem superat, quot quantisque dolis, modis, insidiis juvenem hunc visibili etiam formâ aggressus fuerit; ut ad domum patriam redire cogeret; in qua reditum ad peccata facilem fore sperabat hostis subdolis. Verum minæ, preces, verbera etiam in ventos abierunt. Stetit infractus Adolescentis animus per DEI gratiam his omnibus superior. Auro & cedro dignæ voces ejus erant: malo mori, quam vobis obsequi: malo mori, quam loco hoc cedere! coacti demum dæmones virtute divina palam se victos fassi sunt, & in turpem fugam

gam acti vociferabantur: Vicisti nos! vicisti nos! O felix victoria! digna Cœlo constantia! digna etiam imitatione. Non deerunt focii, non cupiditates tuæ, non dæmon, qui reditum ad peccata pristina suadebunt, vitæ novæ fastidium excitabunt, invitabunt ad priores lusus, priora consortia & peccata. Quid tu? Eja age, audiatur ex te vox illa: malo mori, quam vobis obsequi! Malo mori, quam à proposito meo deflectere! Juravi & statui custodire mandata DEI. Justificationem, quam cœpi tenere, non deseram: non deseram. Veniat mundus, surgat caro, fremant inferi, non deseram. Hoc si agis, fiet, ut prostrato hoste gloriosus pugil ad perennis gloriæ coronam evocaris: si minus, *Væ filii desertores! Væ animæ tuæ!* Major ratio, gravius Judicium, major culpa, gravior impendet damnatio. Si animam amas, repete: *Justificationem, quam cœpi tenere, non deseram.*

Affectus & Proposita. DEus fortis & immutabilis, agnosco per gratiam tuam, quantopere mihi necessaria sit constantia in bene cœptis; agnosco; majorem mihi imminere perniciem, si à via bene incepta deflectam: quid aliud superest, quam ut hac horâ implere incipiam, quod proposui? Sic est: dixi, nunc cœpi! Audite Cœli! audite Angeli! ipsi etiam dæmones attendite! Tibi, ô Dæmon, penitus pro vita & æternitate abrenuntio. Abrenuntio tibi Sathana, & adhæreo tibi, mi DEus! Audite Angeli! Regi vestro dedi fidem; hanc jam renovo: in conspec-

tu Cœli & terræ protestor, quòd alium posthac Dominum agniturus non sim, ac DEum meum. Servus tuus sum, Domine! ad te toto corde convertor, sicut totus à te recesseram: tibi uni serviam: à te nunquam discedam. Malo mori, quàm à propositis meis deflectere. Et quis me separabit à Charitate tua, ô DEus, quis à servitio tuo abstrahet? non voluptas, non dæmon, non socius impius, non molestia ulla, non mors ipsa, non me separabit, non abstrahet. Etiam si oportuerit me mori, molo mori, quàm mea violare proposita. Veniant focii; non separabunt me. Veniat consuetudo illa mea pessima; non separabit me. Veniat dæmon, & quas volet, illecebras offerat; non separabit me. Justificationem, quam cœpi tenere, non deseram. Malo mori, quàm peccare! O utinam hoc semper voluissem! Væ tempori, quo non amavi te, Domine! Væ tempori, quo à te discessi! non fiet posthac. Volo totus esse tuus, ô DEus! Servus tuus sum ego, & filius Ancillæ tuæ!

Petitio. O fortis & immutabilis DEus, tu qui scrutaris cor & renes meos, vides serium mihi esse desiderium. Scio autem imbecillitatem meam: homo sum, labi possum; surgere aut stare sine te non possum. Fortis DEus, adjuva imbecillitatem meam! Immutabilis DEus, vince inconstantiam meam. Extende potentem dextram tuam, quæ me teneat, ne labar. In te & in gratia tua confido. Miserere mei, & ne permittas me separari à te! Si prævides, fore adhuc
in-

infelix momentum, quo à te discedam, ah per-
mitte jam me mori in gratia tua! Malo mori,
quàm à te separari! *Anima Christi.*

Pars II.

Media ad Constantiam.

Constantiam desideras, Studiose? quàm be-
ne! nam ut cum Apostolo loquar, *Quomo-
do effugiemus, si neglexerimus salutem?* quomodo
effugiemus iram DEI, si post claram adeò veri-
tatis notitiam non vivamus sanctius? Salutem
autem negligimus, si Constantiam negligimus.
Hanc statuiti amplecti. Media jam suggeram,
quibus si utaris, constans eris. Multitudo te non
terreat; facilis evadet labor, si salvari serium est.
Desumo pleraque è libellis verè aureis, quos in
Studioforum manibus versari optarem assidue:
tituli eorum sunt: cura Innocentiæ: cura Con-
suetudinarii, sive exterminium peccati &c.

I. Medium est Oratio frequens & fervida.

Petite & accipietis, mōnet ipsa Veritas. Cave
igitur, ne manè aut vesperi negligas preces re-
citari solitas, aut devotiones alias per diem. Sæ-
pius pete à DEO constantiam in bene cœptis;
quem in finem servire possunt verba illa: *Dirige
Domine, in conspectu tuo viam meam!* Ne permittas
me separari à Te! Ne proicias me à facie tua!
Huc pertinet consuetudo sæpius commendata,
quam singulari modo tibi iterum commendo;
ut nempe singulis horis elicias breviter contritio-
nem & renoves propositum non peccandi.

2. Ora-

2. Orationem comitetur pia Lectio libri spiritualis, quem si non quotidie, certè diebus festis & Dominicis attentè leges per spatium aliquod temporis. Servire huc possunt vitæ Sanctorum, libelli quot annis in Coetu Mariano distribui soliti, aliique innumeri. Nolo de hujus & aliorum mediorem utilitate quidquam differere, cum quotidiana satis differat experientia.

3. Timor & amor DEI. Timendus est, quia Judex est: Amandus, quia Pater est, & redemptor. Excitabis utrumque, si ea subinde cogites, quæ terrorem aut amorem incutere solent, maximè per familiares jaculatorias, ut sunt: *Quis non timeat te Domine, quia justus es & terribilis in judiciis? Consideravi Judicia tua, & expavi! Domine, cum veneris judicare, noli me condemnare! Commissa mea paveſco, & ante te erubescio! Rex tremenda Majestatis, qui salvandos salvas gratis, salva me fons Pietatis &c.* Hæc ad timorem excitandum utilia sunt; sequentia ad Amorem: *O DEus ego amo Te! Opulchritudo tam nova, tam antiqua serò te amavi! In te Domine, speravi! Et qua est expectatio mea, nonne Dominus? Jesu amore mei Crucifixe, miserere mei! Vivifica me secundum misericordiam tuam! Dominus meus & DEus meus! DEus meus & omnia!*

4. Memoria DEI Præsentis. Nihil hac efficacius cogitari potest. Quomodo possum hoc malum facere, & peccare in Dominum meum: aiebat Joseph Aegyptius. Dic tu: in conspectu DEI mei sum: DEus videt me, audit me, scit hoc: DEus judex adest, hocque momento damnare me

me potest: quomodo ergo peccare audeam?
5. Cultus B. Virginis fervens & constans.
Pauca de hoc dicam, sed vera. Studiose, in hujus Virginis amore si te languere advertes & tepescere, scito te, ad damnationem appropinquare. Mariam quamdiu amas, constanter colis, non offendis, bene spera. *Filioli*, ait S. Bernardus, *hæc peccatorum scala, hæc mea maxima fiducia est.* Mater est, per quam DEUS omnia nos habere voluit. Nullus ergo sit dies, quo non Rosarium & Officium Marianum persolvas: ante studia, ante somnum, ante actionem quamlibet, Mariam cogita, Mariam invoca paucis illis verbis, quibus usus est S. Ignatius: *Monstra te esse Matrem!* aut illis S. Xaverii: *Mater DEI memento mei!* Præter alios colendi Matrem hanc modos, ne negligas interesse cætibus Marianis, imaginem ejus habere ante oculos &c. Diebus Sabbaticam colere Sanctorum consuetudo est: faciunt hoc alii gestando cilicium, jejunando, abstinendo ab uno alterove cibo, visitando aram aut ædem sacram ei dedicatam &c. Sic & Festa Magnæ hujus Virginis colunt per susceptionem Sanctissimorum Mysteriorum, per renovationem Formulæ Marianæ, per lectionem sacram & modos alios. Duo hîc monco. 1. Pauca perage in honorem Virginis hujus, sed ferventer & constanter. Multa proponere, obiter exequi, omittere multorum est; horum è numero te esse nolim. 2. Omnia, quæ recensui, scias Matri Sanctissimæ non placitura esse, nisi funda-

da

damentum devotionis ponas, quod est Fuga peccati potissimum contra Castitatem. Si Virginem hanc tibi vis devincire, fuge peccatum, stude Castitati: diebus Sabbati, & festis B. Virginis speciale fac propositum abstinendi ab aliquo peccato, in quod sapius te labi nostri. Crede mihi, unius venialis etiam peccati fuga magis placet purissimæ Virgini, quam oratio in multos annos producta. Cum ergo maxime necessaria tibi sit pretiosissimæ hujus Virginis intercessio, hoc eam modo tibi conciliare labora: fuge peccatum: detestare, quidquid verbo, cogitatione, aut opere contra Castitatem potest admitti. Hæc vera Mariana devotio est.

6. Cultus Sanctorum. Ad aliquem Sanctorum convertere, monet Scriptura. Præter B. Virginem cole Patronos aliquos, quos pro libitu eliges. Inter eos sint Angelus Custos, S. Ioseph, Patronus nominis tui, Patroni studiorum, demum alii, quos tua suadebit devotio. Hos manè & vesperi in consuetis precibus venerare: eorum festos dies cole devotione singulari: sacras eorum reliquias, si quas habes, collo gesta. Nunquam obliviscere Patroni sub initium mensis eligendi; cole eum & invoca in dies: die eius festo (quod & de aliis sanctis Patronis tuis intellige) si fieri potest, Confessionem perage & sanctissimam Eucharistiam suscipe. Quale erit tuum in morte solatium, si in hora mortis tot à te honoratos esse Patronos noveris! Non unus fuit, cui in lucta suprema præ-

præstò fuerunt Tutelares eiusmodi; ut tibi præstò sint, jam cole & invoca & imitare eos. Hoc etiam observa; si in vitium aliquod frequenter labaris, elige Sanctum, qui in virtute illi vitio contraria maximè eminuit, & eum præ aliis invoca, ut tibi gratiam impetret, peccatum illud extirpandi. Sic tentationibus impuris vexatus, aut lasciviæ deditus præter B. Virginem & S. Iosephum, colat S. Casimirum, S. Aloysium &c. Praxis utilissima est.

7. Frequens Confessio præcipuè uni Sacerdoti facta, nec non devota susceptio SS. Eucharistiæ. Fortius nihil reperies ad extirpandam consuetudinem malam, ad constantiam in bene cœptis impetrandam. Hic enim finis erat, cur Sanctissima hæc mysteria DEI nostri bonitas instituerit. Experientia docet, Juvenes turpissimis vitiis assuetos hoc uno modo potuisse emendari; uti econtra, qui ista suscipere differunt per hebdomades & menses, pluribus vexari eos constat tentationibus, sæpius labi graviter: quod utinam non experirentur Adolescentes è scholis nostris egressi! Tu si constans esse velis, si vitam agere piam, ne negligas unquam suscipere tam salutaria remedia tempore, quod in scholis assignatur. Quanquam hoc fervori tuo satis esse non debeat: dum festa solenniora, vel Patronis tuis dedicata incidunt, etiam à nemine monitus, solius tuæ salutis causâ Confessionem perage, Pane Angelorum te conforta. Non est gratior Sanctis Devotio,
non

non tibi utilior. Sollicitam autem præparationem & gratiarum actionem requirit DEI Majestas, quam brevi adeò tempore constringi non decet, quod pro dolor! à plerisque fieri solet. Horula una S. Communioni, altera, aut certe non multò minùs, Confessione donetur; ne aliàs sine debita præparatione suscepta damnationi potius serviant, quam salutem. Studiosus quidam apparens post mortem condiscipulo suo, salutem meam, aiebat, debeo frequenti & devotæ S. Communioni, per quam me DEUS ab occasionibus, tentationibus, & peccatis plurimis servavit, in quæ aliàs certò ruiturus fuisset. Disce, quid agendum sit.

8. Vocationis impletio. Si divina bonitas te è sæculo ad statum sanctiorem evocat, tu verò vanitate mundanâ aut aliorum sermonibus abstractus DEO vocanti obedire recuses, cætera media omnia constantiam tibi in sæculo non afferent; rues in periculis & peribis. Sequere vocantem DEUM!

9. Memoria novissimorum. Oraculum divinum est: *Memorare novissima tua, & in æternum non peccabis.* Ergo reflecte animum ad ea, quæ in considerationibus didicisti, & in occasione peccandi eorum recordare!

10. Examen tum generale, quod indies vesperi præscribunt regulæ Sodalitatis; tum particulare contra certum vitium. Usam utriusque & modum scio explicari in scholis, & de necessitate ejus differi; hinc pluribus superle-

deo

deo. Tuum est adhibere medium adeò efficax & salubre. Confessarium consule, si quod tibi in re ista dubium restat.

11. Fuga otii, seria applicatio ad studia, fuga otiosarum circumcurtationum & confabulationum. Hoc medium nisi arripis, ridebi. Dæmon cætera omnia. Otium pulvinar diaboli est, diabolus nutris & suaviter sustentas, quamdiu otio vacas. Time terribilem, quam de tot pretiosis horis & diebus DEUS exiget rationem! time pœnam terribilem! nam & de omni verbo otioso rationem exiget DEUS. Mortificatione hîc opus est. Fortiter vince tœdium, quod certò occurret; excute torporem; seriò stude, tanquam peccati mortalis certò reus, si plures septimanas otiosè, sine fructu pergas vivere.

12. Votum Devotionale. Medium ad extirpandam consuetudinem, & inserendam virtutem fortissimum, sed cautè & ex consilio Confessarii usurpandum. In hoc consistit. Advertit quis, se v. g. pronum ad mentendum, jurandum, ad loquenda turpia, aut alio modo peccandum contra Castitatem &c. vovet ergo DEO omnipotenti in honorem B. Virginis vel Sancti alicujus Patroni sui, quòd velit sub peccato levi, aut gravi (quod rarius fiat) abstinere uno die, aut unâ septimanâ à mendacio, à loquela turpi &c. quòd velit non circumvagari otiosè tempore studiis destinato, non accedere domum suspectam, non ludere lusu vetito &c. Modus extirpandi consuetudinem,

D d

ut

ut dixi fortissimus : breve tempus ab initio tantum præfigendum est , nunquam sine expresso Confessarii consilio , vitâ totâ. Res autem est DEO gratissima & Sanctis ; nec non modus optimus colendi B. Virginem & Sanctos. Cogita ipse , quid hac in re ad salutem tuam facere possis. Dixi , valere etiam ad virtutem inserendam sic erant , qui v. g. vovebant Castitatem per mensem unum &c. idem de aliis virtutibus loquere. Suaderem hunc modum præcipue felicitati B. Virginis & SS. Patronorum.

13. Fuga malorum Sociorum , occasionum , domorum , spectaculorum profanorum , cauponarum &c. Studiose , si ullum aliud , hoc revera medium est imprimis necessarium. Fuge , & salvaberis , dicebatur Arsenio , modum salutis à DEO roganti. Fuge , & salvaberis. Fuge pericula peccandi ; fuge socios impios , hoc est , omnes , qui te à pietate aut studiis quovis prætextu avocare quærunt ; omnes , quos advertis libere & impie vivere , loqui impudenter & audacter , agere ea , quæ præsentem viro honesto non audent : fuge horum blanditias , invitationem ad cauponas & nescio , quæ loca alia. Fuge personas alterius sexûs , & cum iis , cum quibus debes , age cautissimè : hinc oculos , manus , linguam , te totum custodi. Fuge spectacula profana , ubi tot Castitatis discrimina. Fuge cauponas & lusus , tot scelerum occasiones & Magistros. Fuge & salvaberis. Hinc me audi , hinc obsequere. Res me judice certa est ; si centeni Studiosi damnantur ,

nona.

nonaginta novem per socios malos seducti damnantur. Vince te, & generose omne etiam alloquium socii suspecti fuge. Melius est displicere sociis, quàm DEO, & B. Virgini, ajebat adolescens quidam piissimus, sociorum impiorum osoracerrimus: sic tu loquere: rideant me socii, exhibilent, traducant: melius est, quàm ut DEum offendam, & peream. Hoc in rebus etiam minutissimis fieri debet; aliàs qui spernit modica, paulatim decidet. Fuge & salvaberis. Non ausim te monere, ne ipse alios seducas; ab hoc enim scelere te longissime abesse mihi persuadeo. Hoc tamen rogo te, ne unquam totâ vitâ tuâ audeas aliquem vel à levissimo opere bono aut à studiis avocare, ad minimum etiam peccatum incitare. Cur hoc? Audivisti superius, ex una re levi pendere sæpius beatitudinem nostram. Quidsi ergo ex re illa levi, ad quam alium inducis, à qua avocas, penderet beatitudo illius, uti revera pendere potest? periret certè ille & tuâ quidem culpâ. Hoc quantum sit, docere voluit ille, qui asseruit, non credere se, absque miraculo quodam, aut extraordinaria DEI gratia salvandum esse illum, qui per seductionem suam alteri causa est damnationis æternæ, eò quòd res nimium horrenda sit, Animam Jesu Christi sanguine redemptam deturbare ad inferos. Tu ne agas aliquid, loquaris aut suadeas, unde alter occasionem sumere possit ad peccandum. Si quid contra hoc peccasti, seriam age Pœnitentiam, & in salutem etiam aliarum Animarum incumbe.

14. Medium præsentissimum est Mortificationis studium. O si saperent Juvenes, & intelligerent! Salvari absque mortificatione non potes. Quando peccas, defectu mortificationis peccas, quia te non vis vincere fugiendo rem aliquam gratam, vel agendo rem tibi molestantem. Necessaria est mortificatio in rebus, quas facere aut omittere non potes absque peccato: utilis & DEO gratissima est in rebus aliis ex se licitis; de qua potissimum ago. Visæ sunt Monacho cuidam septem in Cælo coronæ pulcherrimæ, paratæ, quod septies somnum sub oratione occurrentem generose excusserit, quem absque peccato admittere poterat. O quas & quot sibi coronas Studiosus parare per annum posset! Sancti meritorum suorum augendorum cupidi in sui victoriis cumulandis erant maxime solliciti. Hinc S. Ignatius sæpissimè Xaverium allocutus est: vince te Xaveri! vince te! vicit se Xaverius, & Sanctus evasit. P. Paulus Segneri DEO & B. Virgini indies certum mortificationum numerum offerebat. P. Recupitus S. J. pari modo plures quotidie sui victorias ad impetrandam mortem felicem B. Virgini consecrabat. Studiosè mi, vince te! Accidit manè v. g. difficilis accurata surrectio: vince te, surge alacriter, offer DEO victoriam hanc & dic: propter te Domine! Sic loquere de omni re molesta aut jucunda. O quale tuum foret in morte gaudium, si optimè monenti obsecundares! Res parvæ sunt, fateor, sed parvis ejuscemodi rebus delectatur

tatur DEus. Minima etiam remuneratur DEus. Nihil leve, quod summa æstimat Majestas. Vis scire res varias, in quibus vincere te possis; referam illas è libello suprà citato, eodem ordine, quo in eo inveni.

Tabula rerum, in quibus Adolefcens Studiosus se vincere potest.

1. **S**Tato tempore generosè surgere. 2. Non nisi decenter vestitum comparere coram aliis. 3. Ante alia omnia preces matutinas devotè flectendo persolvere. 4. Tempus studiis præfixum totum diligenter impendere. 5. In plateis modestè incedere, non vociferando, liberè oculis vagando &c. 6. Dum transis effigiem Crucis aut B. Virginis, eam honorare capitis detectione. 7. Ante initium scholæ adire templum & divinam opem implorare. 8. Transeundo cœmeterium meminisse defunctorum. 9. Graviter cum omnibus agere, nullum vellere, trudere, trahere, jocosè etiam tangere. 10. In templo & locis aliis junctis manibus orare. 11. Humi sine scabello aut reclinatorio flectere. 12. In templo non sedere, aut rusticè se acclinare. 13. Totum tempus Sacro, Concioni, aut alteri divino officio destinatum in eodem loco absolvere. 14. In templo ad exortum fortè strepitum non circumspicere. 15. Manus non servare reconditas sub veste. 16. Ab uno tempore mensæ ad aliud usque nihil cibi aut potûs sumere. 17. Die Veneris aut Sabbathi vesperî vino, aut cibo calido abstinere.

stinere. 18. A fructibus primis, aut ab uno alterove gratiore bolo abstinere. 19. Cilicium per aliquot horas ferre. 20. Uti flagello. 21. Lecto duriori incubare. 22. Expansis brachiis domi orare. 23. Osculari terram in satisfactionem pro defectibus. 24. Non prospicere otiose per fenestras. 25. Non crispare & comere superbius capillos suos. 26. Alterius sexus personas non intueri fixis oculis, non joculari cum eis &c. 27. Profanae comediae non interesse. 28. Interrumpere conversationem minus honestam & utilem, 29. Abstinere a verbis & jocis & cantilenis minus decentibus. 30. Non effundi in cachinnos sonoros & leves. 31. Omnem lusum inconvenientem subterfugere. 32. Nunquam ludere pro pecunia aut potu. 33. Abstinere verbis, quibus alium confundere posses. 34. Non jactare res suas. 35. Nunquam rixari aut pertinaciter obloqui. 36. Injuriam forte illatam non ferre graviter, aut impatientiae signa dare. Hac libellus ante insinuatus; plures se vincendi modos reperit salutis suae Studiosus.

15. *Recollectio aut Renovatio Mensura.*
Nomen Tibi & res incognita patebunt ocyus.
Singulis mensibus elige diem unum maxime opportunum, qualis esse potest dies festus: examina, quomodo te gesseris elapso mense; quid praecipue corrigendum sit mense proximo: elice dolorem de praeteritis; renova devotiones tuas erga DEum, B. V. & Sanctos; nec non proposita aliqua nova statue, quae observare desideras.
Hac

Hæc breviter, quia recens editus est libellus parvulus rei hujus praxin utilissimam exhibens. Fa-teor, mirabilem vidi progressum in nonnullis, qui hoc medio usi sunt, atque ita mensem quemlibet inchoârunt, ac si ultimus foret. O quale erit solatium morientibus, qui hoc devotionis genus sollicitè susceperunt!

16. Sub anni finem Mense Decembri plures Confessionem generalem peragunt de peccatis illo anno à se admissis, ut ita per serium dolo-rem priora deleant, & annum sanctè inchoent. Placuit semper ista devotio; facilis est, & utilissi-ma. Tempore etiam isto nihil scio opportunius. Si tot menses impendimus pro corpore, cur non unum aut alterum diem pro Anima? Qui salutem & profectum suum amat, hoc certò præstabit. Atque hæc sunt media illa, quæ Con-stantiam in cœptis per DEI gratiam impetra-bunt; quæ ad vitam sanctè agendam Studioso partim necessaria, partim utilissima sunt. Expe-rire illa, & verum me dixisse comperies. Lege ista, & ea, in quibus te hætenus maximè defecisse reperies, singulari studio posthac adhibe-re propone. Euades Studiosus pius, sanctus, beatus per totam æternitatem.

Affectus. Jesu Christe Salyator mundi, quem sub Speciebus Panis delitescens suscepisti, gra-tias ago tibi pro omnibus beneficiis totâ vitâ concessis; maximè autem pro agnitione tot ve-ritatum mihi ad salutem utilium & necessariarum. Jesu mi, fecisti mecum ultra omne me-ritum

ritum meum. O quot hominum millibus hanc gratiam non largitus es, quam mihi indignissimo contulisti! quid retribuam tibi? qua voce utar ad laudandam misericordiam tuam? Laudate Jesum meum omnes gentes; Laudate eum Cherubim ac Seraphim; laudate eum omnes creaturæ, quia fecit secundum misericordiam suam magnam nimis! O utinam mille vitas haberem, quas tuo, mi Jesu, amori consecrarem! Non est in venis meis guttula, quam tuo obsequio impendere renuam. Et quantum hoc est pro eo, quod Tu mihi exhibuisti? plus mihi relictum non est; quod ergo relictum est, dono totum, totum consecro. Suscipe Domine universam meam libertatem; accipe memoriam, intellectum & voluntatem omnem. Quidquid habeo vel possideo, mihi largitus es, id tibi totum restituo. Amorem tui solum cum gratia tua mihi dones, & dives sum satis, nec aliud ultra posco. Suscipe totum me, suscipe proposita à me per gratiam tuam facta, per tuam, ut spero, gratiam implenda fideliter. Domine Jesu, tu dixisti: qui manducat meam Carnem, & bibit meum Sanguinem, in me manet, & ego in eo: ecce manducavi sanctissimam Carnem tuam, bibi Sanguinem pretiosissimum, imple promissionem tuam: da, ut maneam in te per constantiam in propositis factis. Mane in me per gratiam tuam, quæ me corroboret, & à relapsu servet. Paratus sum ea omnia impendere, quæ à me video requiri: amplectar media mihi pro-

proposita, quia serium mihi est salvari. O Jesu
intra Sacra Vulnera tua absconde me, nec per-
mittas me separari à te. *Ora hic in honorem SS.*
Vulnerum quinquies Pater & Ave ad Patrem Cœle-
stem. Pater æterne respice in faciem Christi Fi-
lii tui & miserere mei! Ille est Advocatus pro
peccatis meis; ille interpellat pro me; illius cruor
pro me perorat; eum ego totum offero in gra-
tiarum actionem pro omnibus beneficiis mihi
concessis, in satisfactionem pro peccatis, ad im-
petrandam gratiam Constantiæ in bono. Pater
respice, & miserere mei! *Pater Noster.*

Ad Spiritum Sanctum. O Paraclete Spiritus,
ô Consolator optime, scio, sine tuo Numine ni-
hil est in homine. Te rogo per immensum amo-
rem, quo homines complecteris, veni Creator
optime, & emitte cœlitus lucis tuæ radium, qui
constanter me illuminet, in via salutis dirigat,
imbecillum confortet. Veni Creator Spiritus &c.

Ad B. Virginem. O Refugium, ô Mater mea:
renovo devotiones erga te meas: totum me
tibi offero. Unum rogo; conserva me in gra-
tia Filii tui. Sancta Maria Mater DEI & Vir-
go, ego te hodie in Dominam &c.

Ad Sanctos. Sancti Patroni mei, omnes San-
cti & Sanctæ DEI intercedite pro me, ut con-
stans perseverem in propositis meis, & media
mihi proposita amplectar. *Recita Litanias de*
omnibus Sanctis.

Demum conclude orando Hymnum Am-
brosianum: Te DEum Laudamus.